

Sanatçının resmin yanı sıra heykel çalışmalarını da X-ist'te sergilenecek

TUVALDEKİ HABİTAT

*Detaylı kompozisyonlarında hayvan, insan ve doğa ilişkisini kimi zaman gerçeküstücü bir üslupla işlediği yağlı boya çalışmalarını uzun süredir takip ettiğimiz genç sanatçı Aylin Zaptçoğlu son sergisinde bu sefer güzellik mitini ele alıyor. Güneş Uysalefe
Fotoğraf Selin Saral*

T

arot destesinde bazı kartlar vardır, korkutucu görünürler, ama iyiye işaretler, ya da tam tersi. Aylin Zaptçoğlu'nun resimleri de farklı semboller ve yaratıklarla izleyiciyi neye alamet oldukları konusunda şaşırtıyor, düşündürüyorlar. Minyatür sanatından Hinduizm'e uzanan ilham kaynaklarıyla hazırladığı Bölünmüş Döngü serisini, 23 Şubat'a kadar x-ist'in Karaköy'deki yeni adresinde sergilenmeden önce, Moda, Kadıköy'deki atölyesinde yapım aşamasında keşfettik.

Yeni serin Bölünmüş Döngü; doğadaki bitki, hayvan ve insanın iç içe geçtiği, gizemli, hatta ezoterik kompozisyonların var; çalışmaların ardındaki hikaye nedir, bizimle paylaşabilir misin?

İnsan olarak etrafımızda olup biten her şeyle bir etkileşim içerisindeyiz. Yaşamı hikayeleştirmezsek eğer burada bir döngü görebiliriz. Bu kontrolümüz dışındadır, olduğu haliyle çok güzeldir... Genelde işlerimde doğayı ve hayvanları bir 'kendiliğindenlik' hali olarak ele alıyorum ama bazen de eylemlerimizi sorgulamak için bizim bir parçamız, yansımamız olarak sembolleştirabiliyorum. Yaşarken deneyimlediklerimizi sorgulamak, yargılamak hatta kendi kişisel hikayemize uyarlamak istersek o zaman kendimizi o döngünün dışında bir noktaya alabiliyoruz. Serginin isminin işaret ettiği böyle bir durum; kendini etraftan soyutlayamayan insanın eninde sonunda kendi duygu, düşünce ve eylemlerinin sorumluluğuyla yüzleşmesi.

Bu serideki Greko-Romen heykel yorumlamaların cinsiyet ve güzellik normlarını sorguladığının birer ipucu gibi, doğru mu?

Evet, ikisini de farklı koşullarda farklı bakış açılarıyla yaşanan bir spektrum olarak algılıyorum. Hepimizin içinde değişken kadın, erkek hatta çocuk, anne, baba var ve koşullara göre bazen güzel oluyor bazen de çirkin. Bu onu yaşayan ve yorumlayana bağlı.

“ Mitolojiye dönüp dönüp bakıyorum çünkü her seferinde o ana uyan başka bir kahraman, hikaye ve derinlik keşfedebiliyorum”

Hayvanları konu etmeyi seviyorsun, aralarında bir tanesi var ki, son seri Bölünmüş Döngü’de tekrar karşımıza çıkıyor, o da kurt. Kırmızı Başlıklı Kız masalındaki gibi seninki de tehlike ve kötülüğü mü temsil ediyor? Alt edilen canavarlar, uzaktan izleyen sinsi gözle... İyi ve kötünün ebedi savaşının ilginçliğini söyleyebilir miyiz?

Aslında kurt değil ama köpekçillerden ara bir tür diyebilirim; kurt evcilleşmeden hemen önceki hali gibi. Bu resimde iyi ve kötü yine bir, aynı zemin üzerinde birbirleriyle yer değiştirebilecek değerler. Tekinsiz bir hissi olduğunu biliyorum ama benim için uzattığı eliyle de farklı bir mesaj taşıyor. Yani hangi detayda ne gördüğünize, ne hissettiğinize göre resmin temsili tamamen değişebilir.

Kronolojik olarak bakınca sanki ilk dönem çalışmalarında dışarıyı gözlüyor ve tuvale kendi dilinle aktarıyorsun, ancak zaman ilerledikçe bu gözlem daha çok iç dünyana ve hayal gücüne dönmüş sanki. Bu sürrealizme kayış nasıl gerçekleşti dersin?

Evet, öyle gözüktüyor. Bu dönüş oldukça kontrol dışı gerçekleşti. Önceden derdim daha kompozisyonla ilgiliydi. İnsan bedeni bunun için yeterli bir ifade aracıydı. Ama zamanla o insan figürünün ağırlığı hissettiklerim için samimiyetini kaybetti. Kompozisyonun genel gücü yerine daha detaylarda anlam aramaya başladım. Tam sürrealizm olarak tanımlayamam belki ama o detaylarda bulduğum sembollerle de daha şiirsel bir ifadeye yakınlık duymaya başladım; bir şey dayatmayan, ucu açık ve değişken...

Bazı çok figürlü kompozisyonlarında büyük şehir yaşantısı içindeki yalnızlık ve spiritüel arayış sezileniyor. Doğaya özlemi işleyişini neye yoruyorsun? Belki Antalya’daki çocukluk yılların olabilir mi? Hiç farklı bitki örtülerini keşfetmek, ilham aramak için seyahatlere çıktığın oluyor mu, biraz buna dair yaptığın araştırmaları anlatabilir misin?

Çocukluk anılarımda en net ve mutlu olduğumu hatırladığım anıların hep bir doğa parçası banındıyor. Muhtemelen o yılların çok etkisi vardır. Doğaya özlem hissediyorum ama artık daha gerçekçi bakmak istiyorum. Resimlerde de doğayı bir öykünme, özlem olarak değil de bir sembol olarak ele alıyorum. Aslında sanırım yaptığım peysajlar her gün değişebilen iç coğrafyamız; yani hissettiklerimiz ve düşündüklerimiz, dolayısıyla eylemlerimizin bir metaforu.

Eğer seyahat edeceksem de ya da herhangi bir ‘tatilcik’ de olabilir, tercihim genelde ufukta şehri görmediğim biraz gözümlün, gönlümün açılacağı doğal kalmış yerler. Henüz çok farklı coğrafyalar keşfetmedim ama şansım olursa da Akdeniz bitki örtüsü dışında farklı, yabani yerlere gitmek isterim tabii!

Detay çalışmayı sevdiğini düşündüren bir şey fark ediliyor, kimi karakterlerin bir stili oluşu ve özenle çizilmiş ayakkabıları; modanın sana ilham verdiği oluyor mu?

Resme karar vermeden önce senelerce moda tasarımı okumak istemişim, belli ki bu eğilimim hala devam ediyor. Modayı sevi-

Zapıoğlu ile Kadıköy’deki atölyesinde, son serisi Bölünmüş Döngü’yü tamamlama aşamasında buluştuk

yorum, daha doğrusu iyi malzemelerle iyi yapılmış her şey ilgimi çekiyor ve ilham verebiliyor.

Şu aralar özellikle dikkatinin yoğunlaştığın, ilgini çeken nasıl konu başlıkları, kişiler, olaylar var?

Son zamanlarda daha çok insan psikolojisi, duygusal ve fiziksel bütünlüğü ilgimi çekiyor. Bu yüzden bütüncül tıp, biyo-psiko-sosyal alanlardaki yeni çalışmaların ucundan da olsa takip ediyorum. Mesela yeni ilahım Dr. Gabor Mate. Bir de mitolojiye dönüp dönüp bakıyorum çünkü her seferinde o ana uyan başka bir kah-

raman hikaye ve derinlikler keşfedebiliyorum.

Artık X-ist seni temsil ediyor, bir sanatçı olarak galerinin işin üzerindeki rolünü nasıl gözlemliyorsun?

Bence X-ist’in geniş bir vizyonu ve tutarlı bir çizgisi var. Bu benim için oldukça motive edici. Bir çok sorumluluğu üzerimden aldığı için daha rahat çalışabiliyorum ve bu bana güven veriyor.

Aslında heykel çalışmaların da var, fark malzemelerle hazırladığın; bir gün senin için resmin yerini tutabileceğini düşünüyor musun? Nasıl plan ve projelerin var, bu sene işlerini başka nerelerde göreceğiz?

Resmin yerini tutmaz ama daha fazla heykel yapmak istiyorum. Muhtemelen önümüzdeki dönem yağlıboya da biraz ara verip üç boyutlu çalışırım. Malzemeyi bilemiyorum. Bir de kağıt üzerine çalışmak istiyorum; desen, suluboya ve bir süredir ertelediğim baskı resme devam etmeyi planlıyorum.

Bu sergiden sonra Pilevneli Galeri’de açılacak kağıt üzerine sergide iki işim yer alacak ve kesin olmasa da başka birkaç karma sergiye de katılabilirim. Ayrıca Kimera’yla yeni bir proje hazırlığındayız ama ne zaman, nerede, nasıl sergileriz henüz belli değil. ■